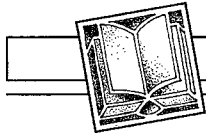

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

MEDITATIE

Een ademtocht

"Zie, hij bidt!"

Handelingen 9 : 11b.

Wanneer wordt het ware gebedsleven geboren, persoonlijk? Het gebed is niet alleen een opgave aan ons, maar ook een genadegave van de Heilige Geest. Deze wordt immers de Geest der genade en der gebeden genoemd. Hij alleen kan het ware gebed schenken. Het is die Geest, Die Heere is en levend maakt, zoals we belijden met de Oude Kerk. Het is de wederbarrende geest van Christus, Die het geloof plant en werkt in het hart van de uitverkoren zondaar, en Die in de herborene met onuitsprekelijke zuchtigen bidt. Wie deze schriftuurlijke gegevens staande houdt, zal het antwoord op de vraag niet moeilijk zijn. Het ware gebedsleven neemt na de wedergeboorte zijn aanvang. Wij mogen wel zeggen: direct daarna.

Letten we eens op Saulus van Tarsen, een begaafde jonge man van grote verwachting. Je zou kunnen zeggen: summa cum laude afgestudeerd in de theologie aan Jeruzalems hogeschool, aan de voeten van niemand minder dan de vermaarde professor Gamaliël. Overgenomen door de geestelijkheid van zijn dagen als een bekeerde jongeling, ontvangt hij goede papieren van de Joodse Raad.

Saulus, getrouw in zijn gebedstijden. Hij spreekt schuldbelijdenissen en lofprijzingen uit tot de hemel naar het voorbeeld der Farizeeën. Van hun bekwaamste sekte is hij immers enthousiast lid. Ook hij kent de bewegingen van het lichaam, het luide zuchten en de buigingen van de stem. Door zijn

lange bidden op de hoeken van de straten krijgt men een goede gelegenheid hem waar te nemen, naar zijn bedoeling. Daar staat Saulus in een opvallende mantel, versierd met een brede kleurrijke zoom, voorzien van kwastjes. Een fraai voorhoofdspaniel en een brede gebedsriem om de arm ontbreken niet.

Feilloos weet Saulus het Woord van God te citeren: Daarom dat dit volk tot Mij nadert met zijn mond, en ze Mij met hun lippen eren, doch hun hart verre van Mij doen (...), de wijsheid zijner wijzen zal vergaan, Jes. 29 : 13-14.

't Is nog nooit voor Saulus geweest, maar altijd voor een ander. Zeker voor het eenvoudige volk, dat de Wet niet kent, laat staan betracht. Hij daarentegen is van onbesproken vroomheid. O, hoe geërgerd is hij geworden door het gedrag van zekere Jezus van Nazareth, Die tijdens Zijn leven Farizeeën durfde toe te roepen "wee, gij geveinsden". In menig oog - óók van hemzelf - was hij een bijzondere zoon van Abraham, zonder twijfel een beërver van het Koninkrijk der hemelen. Maar ach, nooit heeft hij de God en Koning van dat Rijk benodigd. Totdat..., totdat God plotseling Zijn geestelijke arrestatiebevel tegen Saulus uitvaardigt.

Menige Nazarener heeft hij inmiddels al overgeleverd in de gevangenis, nadat hij met genoeg de steniging van diaken Stefanus had gadeslagen. Vol nijd vervolgt hij thans Jezus' Ge-

meente tot in Syrië toe. Maar zie, verrassend wordt Saulus zelf aangehouden voor de Damaskener poorten. En dat door diezelfde Jezus, Die hij vervolgt.

Zie, daar zet de Heere een streep door al zijn bidden en danken. Daar valt hij plat op de grond. Daar vraagt een juist wedergeboren ziel oprecht naar God, voor het eerst van zijn leven. Geveld door het goddelijk recht, bevende voor het vonnis, leidt men een blinde naar het bovenkamertje van zeker huis, gelegen aan de Rechte Straat. In dat vertrek vast de ijveraar overvloedig als nooit tevoren. Drie dagen achtereen. Hij eet niet en drinkt niet. Er is echter nog iets, waarin dit uitverkoren vat volhardt. O, zie eens - zo stempelt de Heere Saulus' aanhoudende zielswerkzaamheden - let eens op hem: hij bidt! Wedergeboren, voor het eerst een Gode welbehagelijk bidden.

Wat, dunkt u, zal Saulus gebeden hebben? Laat ik het op grond van Paulus' zelfgetuigenis met eigen woorden eens mogen samenvatten, 1 Tim. 1 : 13, 15. Luistert eens naar de verzuchtingen van een buitenstaand mens: O Heere, wilt Gij naar mij, onwaardige, nog omzien; naar mij, de grootste der zondaren; naar mij, één, die in zijn bidden altijd een godslasteraar is geweest? Het gebed van de tollenaar wordt het zijne: O, God, wees

INHOUD	pag.
Meditatie:	
Een ademtocht	1
Niet vereenzelvigen (1)	2
Een verontwaardigd waarom	4
(G)een voor-elk-wat-wilskerk	5
Boekennieuws	6
Kerknieuws	7
Berichten	9
Predikbeurten	9

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: C.G. van Es,
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

Abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor
abonnementsgelden: 64327.

Alle advertenties aan:

Administratie van de Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker,
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: f 24,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:
Amerika \$ 56,—, Canada \$ 68,—.
Zeepost:
Amerika \$ 49,—, Canada \$ 59,—.

Advertenties f 1,10 per mm.
Familieberichten f 0,85 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 17,5% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.
Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en van de ter recensie
aangeboden boeken.

mij (de) zondaar genadig. Een waar
gebed, zo verachtelijk in Farizeeërs
oren, doch zo lieflijk in de oren van de
HEERE Zebaoth.

Geliefde lezer(es), zo gaat het nog.
Waar de liefde Gods in het hart wordt
uitgestort - hoe onbegrepen nog door
de levendgemaakte zondaar of zonda-
res - daar krijgt men aanstonds ver-
stand van kermen.

Wie door de Geest ontdekt is aan zijn
ongeluk, beseft dat hij God kwijt is.
Die God, Die goed en recht is, Die de
zondaars onderwijst in de weg. Zul-
ken komen aan de weet door eigen
schuld zich buiten Gods gunst en ge-
meenschap gezondigd te hebben; ja,
dat ze van nature der verdoemenis in
Adam onderworpen zijn en dat de
toorn Gods op hen rust. Als ballingen
zwerfen zulke ellendigen over de
aarde in het gemis van God. Zonder
die God kunnen zulke zondaren niet
sterven en kunnen ze niet leven. Dat
doet hen kwijnend in al hun zielsver-
driet God zoeken. Zoeken in de
Schriften en in de worstelingen van
het gebed, bij dagen en bij nachten.
Daar worden de eerste gebedsuitgan-
gen geboren als prille ademtochten
der ziel. In het buigen onder het recht
verzucht een schuldig hart: Ik zal mijn
Rechter om genade bidden.

Temidden van deze droefheid naar
God betoont de Heere van hen af te
weten, wanneer ze hun toestand ver-
klaard zien en horen in het Woord.

Een eerste verbondsbelofte doet een

weinig kracht in hun verslagen ziel:
Zij zullen komen met geweest, en met
smekingen zal Ik hen voeren. O, on-
begrijpelijke werkelijkheid: Ik zal dan
nog een overblijfsel laten (...), en zij
zullen een walging aan zichzelf heb-
ben over de boosheden, die zij in al
hun gruwelen gedaan hebben, Ez.
6 : 8-9. Wat wonderlijke bemoediging:
Zo dan hun onbesneden hart gebogen
wordt, en zij aan de straf hunner onge-
rechtigheid een welgevallen hebben
(...), zal Ik hen niet verwerpen noch
van hen walgen, Lev. 26 : 41-44. Van-
uit een door God verwekt onuitspreke-
lijk heimwee, bidt men met mond en
hart de dichter na:

*Als een hert, gejaagd, o Heere,
dat verse water begeert,
alzo dorst mijn ziel ook zeere
naar U, o God, hoog geëerd.*

Ps. 42 : 1 (Datheen)

Het ware gebed, de oprechte smeking
wordt dus in ons geboren van Boven
af. De ademtocht der ziel is vrucht van
het hartvernieuwend werk des Gees-
tes. Zie, hij of zij bidt! Is dit al waar
geworden in het leven? Is dit al van u
gezegd in het hemelhof? En indien dit
in waarheid een aanvang nam, hoe
vaak kan het dan opnieuw van u wor-
den gezegd? Toe: Vraagt naar de
HEERE en Zijn sterkte, zoekt Zijn
aangezicht geduriglijk. En wegens ei-
gen beschamend onvermogen, tegelij-
kertijd: Zo doe Hij ook aan mij...

Tholen,

ds. C. de Jongste.

Niet vereenzelvigen

(1)

Onlangs ontving de redactie van *De Saambinder* een 110 bladzijden groot *Appèl - Bezwaarschrift* van de hand van de heer E. de Jong uit Lemmer. De schrijver verzocht de redactie, zijn geschrift in ons kerkelijk blad te recenseren of aan te kondigen. Kort gezegd bevat de brochure een verzoek aan de 'Generale Synodes' van de Gereformeerde Gemeenten om over te gaan tot eerherstel en rehabilitatie van de in 1950 door de Generale Synode afgezette ds. R. Kok. We zullen de vraag of het kerkrechtelijk gezien mogelijk is zich op zulk een wijze rechtstreeks tot onze Generale Synode te richten met een bezwaarschrift, maar laten rusten. Dat zal de Synode te zij-

ner tijd zelf wel bepalen. Ook de hele gang van zaken op de Synode van 1950 rond de schorsing van ds. Kok laat ik hier rusten. In een vraaggesprek met het *Reformatisch Dagblad* van 25 mei j.l. heb ik mijn persoonlijke mening over een en ander gegeven. Wel lijkt de zaak waarom het ging, de moeite waard nog eens onder de aandacht van onze lezers te worden gebracht. Daarbij laten we de persoon van ds. R. Kok geheel rusten. De kwestie is of het aanbod van de genade vereenzelvigd mag worden met de beloften van het verbond der genade. In de titel boven dit en de volgende artikelen hebben we ons standpunt voor de lezer al duidelijk ge-

maakt. Reeds in 1986, nu ruim veertien jaar geleden, schreven we in *De Saambinder* een aantal artikelen over dit onderwerp onder de titel: 'Het onderscheid tussen het aanbod van genade en de beloften des verbonds'. Omdat dit inmiddels al geruime tijd geleden is, willen we in een vijftal artikelen nog eens herhalen wat toen werd geschreven. Het geschrevene zal vergeleken met veertien jaar geleden hier een daar wat worden ingekort en op sommige punten wat worden uitgebreid, maar komt in de hoofdzaken op hetzelfde neer.

Een korte terugblik

De vragen waarover wij ons nu willen buigen zijn niet nieuw. Ten bewijze hiervan noemen wij drie gebeurtenissen uit het verleden. Bijna anderhalve eeuw geleden, in het jaar 1863, vergaderde in Amsterdam de Synode van de 'Gereformeerde Kerk in Nederland'. We moeten dit kerkgenootschap niet verwarren met de Gereformeerde Kerken uit onze tijd, want die bestonden destijds nog niet. Nee, daar in Amsterdam vergaderden de zogenaamde 'Kruisgemeenten', de Gereformeerde Gemeenten onder het kruis. Men had die naam gekozen vanwege de vervolging, die men van de kant van de overheid te wachten had, omdat men zich beschouwde als de voortzetting van de oude kerk der hervorming in Nederland en omdat men weigerde van de naam Gereformeerd afstand te doen.

Welnu: tijdens de synodevergadering van donderdag 22 oktober 1863 vielen twee belangrijke besluiten. In de eerste plaats besloot de synode voortaan niet meer de toevoeging 'onder het kruis' te vermelden bij de naam van haar kerkgenootschap. Men wilde voortaan slechts 'Gereformeerde Kerk in Nederland' heten. In de tweede plaats besloot de vergadering, 'dat de geschiedenis onzer gemeentelijke wording, en van ons voortdurend bestaan door den druk aan het belangstellend publiek zal worden blootgelegd, opdat onze tegenwoordige toestand, strekking, doel en middelen des te gemakkelijker zullen worden gekend.' Het is wel duidelijk wat de synode wilde, namelijk dat er een boekje zou worden geschreven waarin het kerkelijk standpunt van de Kruisgemeenten uiteengezet zou worden.

Dat boekje is verschenen. Zes jaar later, in 1869, verscheen van de hand

van de bekende Zutphense 'kruisdominee' N.J. Engelberts een werkje, getiteld: *De Gereformeerde Kerk in Nederland, haar recht verdedigd en haar standpunt uiteengezet*. In dit boekje behandelt ds. Engelberts onder meer de vraag hoe de Kruisgemeenten aankeken tegen de Hervormde Kerk, die door hem 'het reglementaire genootschap' werd genoemd. Voor ons is echter vooral dat deel van zijn boek interessant, waarin hij de mening van de Kruisgemeenten weergeeft over de 'Christelijk Afscheidenen'. We willen graag bij onze lezers bekend veronderstellen, dat er na de Afscheiding van 1834 al spoedig een scheuring ontstond onder de afscheidenen: enerzijds ontstond de groep van de 'Christelijk Afscheidenen', anderzijds die van de 'Gereformeerde Kerk onder het kruis'.

Ds. Engelberts noemt nu vier bezwaren, die onder de Kruisgemeenten leefden ten aanzien van de 'Christelijk Afscheidenen'. Men had bezwaar tegen de *vrijheid*, die door de afscheidenen bij de overheid was aangevraagd om aan de moeite van de vervolging te ontkomen; bezwaar had men tegen het feit, dat de afscheidenen aanvankelijk de naam *Gereformeerd* hadden prijsgegeven; in de derde plaats verweet men de afscheidenen dat dezen in 1837 een nieuwe *kerkorde* hadden ingevoerd met verwerping van de D.K.O. - al was men daar later van teruggekomen. Tenslotte - en daar gaat het ons nu om - brengt ds. Engelberts zijn bezwaren tegen de *leer* van de 'Christelijk Afscheidenen' onder woorden. Een van zijn bezwaren luidt dat men binnen de kring van de Christelijk Afscheidene Gereformeerde Kerk de '*welmenende aanbidding der genade aan alle mensen*' leert. Daaronder verstaat men dan de '*welmenende aanbidding van de genade Gods in Christus aan allen die onder het Evangelie leven, ten einde zij allen, alleen op grond van die aanbidding, die aan hen als zondaars geschiedt, dat heil door een levendig geloof zouden aannemen en in bezit erlangen*' (blz. 90). Ds. Engelberts verzet zich heftig tegen deze leer en acht haar niet in overeenstemming met Gods Woord en niet gereformeerd.

Later hopen wij op deze kwestie nog wel terug te komen; wij willen haar hier alleen noemen. We willen eerst

nog een andere gebeurtenis uit het verleden noemen waaruit blijken mag dat de vragen waarover wij ons nu buigen niet nieuw zijn. Bijna twintig jaar voordat ds. Engelberts zijn boekje schreef, deed zich in de Kruisgemeente van Rotterdam een conflict voor, dat ook te maken had met het onderwerp waarom het ons nu gaat. De plaatselijke predikant, ds. Cornelis van den Oever, werd er in 1851 door enkele leden van zijn gemeente van beschuldigd, *niet aan alle mensen hoofd voor hoofd de Christus welmenend aan te bieden* (zie bijvoorbeeld het boek van dr. F.L. Bos, *Kruisdominees*, blz. 104). Ds. Van den Oever beschuldigde zijn aanklagers van remonstrantisme. Eén van de bezwaarden gaf nu een boekje uit, getiteld: *Het evangelie niet in strijd met de leer der verkiezing, of iets over het welmenend aanbod der genade*. De afloop van deze zaak hield in dat de bezwaarden in 1852 met de ban van de gemeente werden afgesneden. Opmerkelijk is daarbij overigens, dat de 'Algemene Vergadering' van de Kruisgemeenten in 1852 te Zwartsluis uitsprak dat de bezwaarden *niet* gecensureerd zijn om hun gevoelens, maar omdat zij hun leeraar ervan hadden beschuldigd, anti-gereformeerd te preken en hem niet erkenden als gezant van Christus en dit overal verbreidden, teneinde de eenvoudigen af te trekken en de gemeente te verwoesten door twist en verdeeldheid (vgl. de Notulen, art. 21).

Als derde bewijs voor onze mening, dat de problemen waar over wij schrijven niet nieuw zijn, diene het volgende: ongeveer een eeuw na de zojuist vermelde gebeurtenissen sprak de Generale Synode van onze Gereformeerde Gemeenten in 1950 uit, dat zij de opvatting verwierp, geuit in een door ds. R. Kok te Veenendaal geschreven brochure, dat *de beloften gelijk staan met de aanbidding van het Evangelie* (vgl. de Handelingen, art. 7). Hiermee noemden wij zo maar drie gebeurtenissen en uitspraken uit de historie van de Gereformeerde Gemeenten in de negentiende en in de twintigste eeuw. Deze voorvallen tonen aan, dat 'onder ons' in de loop van vele jaren veel gesproken, getwist en gebotst is over de vragen rond de beloften van het genadeverbond en de aanbidding van de zaligheid. Maar niet alleen onder ons! Dr. E. Smilde schreef in 1946 zijn boek *Een eeuw*

van strijd over verbond en doop, waarin hij vooral de strijd belichtte die is gevoerd binnen de Gereformeerde Kerken, die voortgekomen waren uit de Doleantie van 1886 en die in 1892 samensmolten met de inmiddels verenigde Afscheidenen en Kruisgemeenten.

En nog altijd is de verwarring groot. Wij noemen slechts enkele vragen. Moeten Gods beloften aan allen worden gepredikt? Zijn die beloften hetzelfde als het aanbod van genade? Wat gebeurt er als er een kind wordt gedoopt? Wat wil het woord 'welmenend' zeggen? Wat is pleiten op een belofte; wie mogen dat doen? Wat be-

tekent het 'onvoorwaardelijk' of 'voorwaardelijk' aanbod van genade? Enzovoorts, enzovoorts. Graag wil ik benadrukken, dat het beslist niet de bedoeling van deze artikelen is, oud strijdvuur op te doen laaien of oude wonden open te rijten. Het is de bedoeling, enige duidelijkheid te verschaffen. Want één ding staat vast: er behoeft over deze zaken geen onduidelijkheid te bestaan! Mits wij ons houden aan Gods Woord, aan de belijdenisgeschriften en aan de uitspraken van onze meerdere vergaderingen.

(Wordt vervolgd)

Capelle aan den IJssel,
ds. A. Moerkerken.

Een verontwaardigd waarom

De tollenaar Levi is door de Heere Jezus geroepen uit zijn tolhuis. De twee woorden 'volg Mij' uit de mond van de Heere Jezus waren met onwederstandelijke kracht neergedaald in zijn ziel. En de vrucht van deze Godsdaad kwam direct openbaar, want hij verliet alles, stond op en volgde Jezus. De waarachtige bekering komt altijd in de vrucht openbaar. Levi nodigt Jezus in zijn huis en richt Hem een grote maaltijd aan. Het is voor de Heere Jezus niet te gering om het huis van een tollenaar binnen te gaan en met hem te eten en te drinken. Hier zien we dat Hij gemeenschap wil hebben met tollenaars en zondaren, want voor zulken gaat Hij Zijn bloed vergieten. En aan zulken wil Hij Zich als Zaligmaker gaan wegschenken. Zo is er niet alleen blijdschap in de hemel over één zondaar die zich bekeert, maar ook op de aarde waar Jezus zich gaat wegschenken aan een arme en verloren zondaar. Hij is gekomen om zondaren te roepen tot bekering. En waar Hij roept en werkt, daar ontvangen zondaren die het totaal hebben verzonddigd de zaligheid.

Het is Jezus een eer om een Vriend van tollenaars en zondaren genoemd te worden. Daarin blinkt Zijn werk als Middelaar zo heerlijk uit. Hij zoekt het verlorene en wil met hen één worden als plaatsbekledende Borg om ze in die weg ook te doen delen in de weldaden die Hij voor ze heeft verworven. Tollenaars waren verachte

mensen. En ze hadden het ernaar gemaakt ook. Ze hielden het met de Romeinen en daarbij verrijkten ze zich ten koste van hun volksgenoten. Een rechtgeaarde jood keek verachtelijk op ze neer. Het geld moest bij tollenaars alles goed maken. En met het geld konden ze zich te goed doen aan de zonde. Maar ook tollenaars hebben een ziel, een hart dat nooit de ware vrede zal vinden in het goed en genot van deze wereld. Voor de Joden in de dagen van de Heere Jezus waren tollenaars het sprekende voorbeeld van zondaren. Mensen die je moest mijden en voor wie je moest oppassen. En nu laat Jezus zich juist in met zulke mensen.

Heel begrijpelijk dat dit een verontwaardigde reactie oproept bij de Joden, in het bijzonder bij de Farizeeën. Als ze de Heere Jezus zien zitten in het huis van Levi aan de maaltijd, dan kunnen ze niet zwijgen. We lezen in Mattheüs 9 : 11: 'En de Farizeeën, dat ziende, zeiden tot Zijn discipelen: waarom eet uw Meester met tollenaars en zondaren?' Bijna hetzelfde staat in Lukas 5 : 30: 'En hun schriftgeleerden en de Farizeeën murmureerden tegen Zijn discipelen, zeggende: waarom eet en drinkt Gij met tollenaars en zondaren?' Het is een verontwaardigd waarom. Het zou eigenlijk een verwonderd waarom moeten zijn! Is het niet vaak zo dat als we het werk van de Heere zien in anderen, onze eerste reactie is om een verontwaar-

digd waarom te laten horen? Ten diepste omdat we het de Heere nog niet gewonnen hebben leren geven. De Farizeeën hebben geen uitleg nodig. Ze hebben hun conclusie al lang getrokken. In diepe verontwaardiging en boosheid nemen ze afstand van deze Jezus. Een Jezus Die hen voorbijgaat en Zich ophoudt met zulke mensen, dat kán de Messias niet zijn. In hun verontwaardiging denken ze dat Hij de zonden goed praat. Ze hebben er geen oog voor dat Hij juist in gemeenschap treedt met zondaren om ze van de zonde te verlossen!

De verontwaardiging komt ook voort uit gebrek aan zelfkennis. En dat gebrek aan zelfkennis komt daarin naar voren dat ze zichzelf als rechtvaardig zien. Ze hebben geen oog voor hun eigen zonde, maar wel voor die van een ander. Ze stellen zich boven dat uitschot, dat is hun hoogmoed. Maar het erge is dat hun hoogmoed verpakt is in ... vroomheid. Ze leefden volgens de wetten van Mozes, keurig en nauwgezet. Met al hun godsdienst dachten ze in hun verblindheid dat God wel blij met hen was. Wat hen ontbrak, dat was de kennis van hun eigen zonde. En omdat die zondekennis ontbrak, ontsteken ze in verontwaardiging als de Heere Jezus Zich één maakt met die mensen die zondaar zijn. Hier klinkt een verontwaardigd waarom, maar het zal niet bij woorden alleen blijven. Hun verontwaardiging zal zo groot worden dat ze tenslotte de Heere Jezus naar het leven zullen staan en ervoor zullen zorgen dat Hij gekruisigd wordt.

Het verontwaardigd waarom is het waarom van de mens die denkt dat de Heere hem niet voorbij kan gaan in zijn vroomheid. Die denkt dat hij nog een gerechtigheid voor God heeft in zichzelf. Die denkt dat hij kan zalig worden zonder verloren te zijn gegaan. Die denkt dat de zonde van een ander erger is dan zijn eigen zonde. Die denkt dat hij weet wie God wel en niet moet bekeren. Die denkt dat Hij geen van God geopenbaarde en geschonken Zaligmaker nodig heeft. Het verontwaardigd waarom kan zo lang verborgen blijven in het leven. Maar juist waar het ware werk des Heeren openbaar komt, daar komt ook dit verontwaardigd waarom aan het licht. En dan blijkt dat de mens met al zijn godsdienst toch een vijand is van vrije genade. Genade is een woord dat we

zo gemakkelijk in de mond kunnen nemen. Maar of we het woord genade hebben leren verstaan met ons hart, dat blijkt pas als de Heere ons erbuiten gaat zetten in onze rechteloosheid en onwaardigheid. En dat wil de mens niet van nature. Dan blijkt de Farizeeër te wonen in ons aller hart, want een tollenaar willen we geen van allen zijn. Maar nu is het een wonder van genade dat de Heere ook van Farizeeën nog tollenaars kan maken en ze

de tollenaarsbede kan leren: 'O God, wees mij zondaar genadig'. Was Nicodemus ook geen Farizeeër? We lezen in Johannes 3 hoe zijn farizeeërskleed uit moest en hij moest leren dat alleen de wedergeboorte de weg is waarlangs niet alleen een tollenaar maar ook een Farizeeër (maar dan als een tollenaar) het Koninkrijk Gods kan binnengaan.

Beekbergen, ds. A. Schreuder.

(G)een voor-elk-wat-wilskerk

- Godsdienstsocioloog Dekker wil "gevarieerd aanbod" -

"De toekomst van kerk en godsdienst is onzeker", schreef de Amsterdamse godsdienstsocioloog dr. G. Dekker in 1993 in zijn boek "Godsdienst en samenleving". Hij doet telkens van zich spreken. Halverwege de maand maart zag een nieuw boek van de hoogleraar het licht: "Zodat de wereld verandert". Dr. Dekker pleit in zijn publicatie voor reorganisatie van de kerk. Hij adviseert de kerken zich op regionaal niveau te organiseren. Binnen die regio's zou dan een gevarieerd aanbod aan kerkdiensten moeten komen die recht doen aan de "grote verscheidenheid aan geloofsbeleving".

Wat bedoelt de emeritus hoogleraar? Zijn voorstel valt te typeren als "voor-elk-wat-wils". Ieder moet kunnen kerken waar hij iets van zijn gading vindt. Waarvan hij of zij zegt: dat kan ik gebruiken, dat komt mij van pas. Ieder moet kunnen kerken waar hij zich plezierig voelt en waar zijn individuele behoefte zich laat bevredigen. Als iemand zich aangesproken weet door ds. X. die veel nadruk legt op medemenselijkheid, moet hij zich in die gemeente kunnen laten inschrijven als lid, ook al is dat twee of drie steden verder dan zijn eigen woonplaats. Indien iemand zich voelt aangetrokken door ds. Y. die het element van de liturgische viering in zijn eredienssten laat domineren - de prediking krijgt dus een ondergeschikte plaats -, moet hij zich daar in het ledenbestand kunnen laten opnemen. Ook al ligt de kerk van ds. Y. vijf dorpen verder dan zijn eigen grotestadsgemeente. Idem waar dat een meer politiek getinte prediking betreft. En als de 'behoefte' van de 'consument' niet aanwezig is, moet die alsnog gestalte krijgen, desnoods in een nieuw te stichten gemeente.

De nadruk ligt bij dr. Dekker dus op de keuzevrijheid van de mens. De kerk moet die mens dienen met een veelkleurigheid aan dienstverlening. Als de belevingswereld van mensen

uiteenloopt, moet de kerk zich daar in het beleggen van een diversiteit aan kerkdiensten en gemeentevormen bij aanpassen. De gedachte van de hoogleraar kan worden betiteld als een "supermarktmodel".

Aansluiting bij samenleving

De visie van de godsdienstsocioloog sluit aan bij de situatie waarin onze samenleving verkeert. NRC Handelsblad schreef vorig jaar in een artikel over enkele maatregelen van de onderwijsinspectie: "De leraar heeft geen gezag meer". Dat typeert onze maatschappij. Er is iets veranderd. En daarom gaat ieder zijn eigen, individualistische weg.

Levensbeschouwing had altijd min of meer de rol van cement. Mensen hadden daarin iets gemeenschappelijks. Maar veel mensen realiseren zich hun 'macht' en 'onafhankelijkheid'. Zij verheffen zich boven de religie die voorheen een samenbindende factor was. Zij weten zich daardoor ook niet langer onderworpen aan de ermee samenhangende gemeenschappelijke moraal en gewoonten. Zij stellen zich veelal niet meer onder de kritiek en het gezag van de prediking. Zij kritiseren de bediening van het Woord.

De Franse filosoof J.F. Lyotard schrijft in "Het postmodern weten" dat uit de ontbinding van de 'grote vertellingen'

"volgt wat sommigen analyseren als het uiteenvallen van het maatschappelijk verband en de overgang van de sociale groepen tot een massa bestaande uit individuele atomen". Dit individualisme voert tot het 'supermarktmodel'.

Hand in hand

Veel mensen koesteren twijfel bij de 'grote vertellingen': levensbeschouwingen zoals christendom, communisme enzovoorts. Die heten ongehoorzaam. De waarheid van godsdienst moet blijken uit wat die godsdienst doet of kan doen, zo luidt de positiekeuze van de Amsterdamse ethicus dr. H.M. Kuitert. Als een mens aan godsdienst zin kan ontlenen voor zijn leven, wonen en werken, zit het wel goed. De ene mens doet dat zuss en de andere zo.

Zo gaan dus de socioloog en de theoloog hand in hand met het propageren van een voor-elk-wat-wilskerk. Godsdienst en andere ideeën worden gespannen voor het karretje van ieders persoonlijke begeerten en subjectieve opvattingen. Bijbel en ambt dragen in de praktijk geen gezag meer. Tallozen wisselden het ongetwijfeld christelijk geloof in voor het betwijfeld geloof. Mensen 'gelooven' nog wel. En zij 'voelen' iets. Maar zij geven dat vorm op de wijze die hen schikt. En zij binden zich absoluut niet meer aan Bijbel of belijdenis.

Geperforeerde gemeentegrenzen

Het idee van Dekker is niet nieuw. In feite heeft de Nederlandse Hervormde Kerk al heel lang waarvoor de hoogleraar in zijn nieuwste boek pleit: gemeenten van 'gelijkgezinden', vaak buitengewone wijkgemeenten of deelgemeenten. Ook de een aantal jaren geleden getroffen maatregel van de "geperforeerde gemeentegrenzen" komt aan de wensen van de godsdienstsocioloog tegemoet.

De term "geperforeerde gemeentegrenzen" betekent dat iemand zich elders dan in zijn eigen, geografisch bepaalde gemeente kan laten inschrijven als lid. Voor tal van hervormd-gereformeerden die zich noodgedwongen onder een midden-orthodoxe prediking moesten neerzetten, leek dat een uitkomst.

Het moderamen van de hervormde synode probeerde halverwege 1999 die perforatie te beperken. Alleen indien vanwege de modaliteit of om pastorale redenen inschrijving in de eigen

woongemeente onmogelijk of onoverkomelijk is, zou overschrijven naar een andere gemeente mogelijk moeten zijn. Maar de synode, blij met de eerder verkregen vrijheid - alleen al in de provincie Gelderland waren er in één jaar tijd wel 6000 aanvragen - wees dat af.

Ook onder ons?

Het elk-wat-wilsdenken valt ondertussen niet slechts te vinden bij dr. Dekker of in de 'grote kerk'. Het drong ook door tot de zogenoemde gereformeerde gezindte. Lijkt het er niet op dat het "supermarktmodel" ook onder ons zijn aanhangers heeft? Het is goed om ter gelegenheid van het verschijnen van het boek van dr. Dekker daar bij stil te staan.

De hervormde predikant J. Vis zei in een interview in 1995: "Er is een toenemende kieskeurigheid bij de mensen te zien. Te gemakkelijk wordt soms gebruik gemaakt van bijvoorbeeld de perforatie van de gemeentegrenzen. Dat leidt tot een steeds verdere nuancering. Wanneer de bevindelijkheid van de prediking niet aan onze maatstaven voldoet, zoeken we een andere voor ons gevoel meer toegesneden gemeente". Hij typeerde dat terecht als een zorgelijke ontwikkeling. Het is triest dat de kerk van de Reformatie, de Nederlandse Hervormde Kerk een zogenoemde modaliteitenkerk werd. Vanaf de kansels klinkt allerlei wind van leer. Gereformeerd denkende mensen laken dat en keuren het soms in grove bewoordingen af. Toch lijkt ook de bereidheid om zich aan het gezag van de prediking te onderwerpen in de 'afgescheiden' kerken te tanen. Soms is daar reden voor. Bijvoorbeeld als het bevindelijk element in de prediking totaal ontbreekt. Waar daarvan geen sprake is, mogen wij ons echter niet laten leiden door allerlei persoonlijke voorkeuren of - veelal is het niet meer - niet onder woorden te brengen gevoelsargumenten.

Onordelijk

Te gemakkelijk zoeken mensen soms ook in de 'afgescheiden' gemeenten een naburige kerk op waar het klimaat hen beter ligt. Onordelijk. Gaan wij daarmee mogelijk in het spoor van dr. Dekker? Het valt niet te ontkennen dat sommigen zich hier of daar niet thuisvoelen. Zij hebben het idee in geestelijk opzicht te kwijnen en te verkommeren. Moeten zij zich dan zomaar

onttrekken aan de prediking? Of moeten zij eerst zichzelf ter discussie stellen? En onderzoeken waar de bijbelse grenzen liggen van christelijke verdraagzaamheid?

De bezwaren - "ik mis er iets in" - weerklinken meestal in de wandelgangen. Verder komen zij niet. Maar moeten wij ook onze eigen gedachten niet toetsen bij het licht van Gods Woord? Kunnen we de inhoud van dat 'gemis' in de prediking onder woorden brengen en op de kerkenraadstafel neerleggen? Of is er in feite alleen maar sprake van gevoelsargumenten? Zijn wij blij als de ouderlingen onze bezwaren afdoende weerleggen? Dat is een teken van buigen onder hun ambtelijk gezag. Of gaat het er om dat onze individualistische haan koning moet kraaien?

Kerkelijk besef

Ook in de Gereformeerde Gemeenten neemt het kerkelijk besef af. Hoe gaan wij als ambtsdragers om met de invloed van onze cultuur op de kerk? Geven wij een attestatie af zonder dat

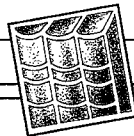
iemand verhuist? Geven wij toe aan de vorming van modaliteiten? Hoewel dat kerkordelijk niet mogelijk is.

Het kerkelijk besef neemt ook af onder de (doop)leden. Waarbij ieders persoonlijke 'behoefte' en individuele gevoelens de toon aan gaan geven. En niet de Schrift en de gereformeerde belijdenis als een hechte band en akkoord van gemeenschap. Die persoonlijke 'behoefte' raakt het zicht op het geheel van de kerk kwijt. Er zijn helaas mensen die zich richten op dominee X, of kanselredenaar Y die ze toch zo graag mogen horen.

Laat het zo toch niet zijn onder ons. Ook leedsdiensten heeft de Heere niet zelden gezegend. Het gaat om het gezag van Zijn Woord. En niet om mijn persoonlijke voorkeur. Het "supermarktmodel" mag de toon niet aangeven. En als er plaatselijk werkelijk nood is - ik sluit dat niet uit - dan wil de Heere ons daarmee stellig op de knieën brengen en niet tot schimp of roddel.

Apeldoorn,

G. Roos.

BOEKENNIEUWS

Dr. P. Buitelaar, Prediking en geestelijk leven vanuit de praktijk belicht, De Groot Goudriaan Kampen, f 17,50, 96 pag.

De auteur promoveerde in 1996 op het onderwerp 'geloofsbevinding in de prediking'. Omdat een proefschrift vaak moeilijk geschreven is, heeft de auteur (naar aanleiding van vragen uit de gemeenten) zijn gedachten eenvoudiger geschreven. En inderdaad, dit is een eenvoudig, duidelijk en praktisch boekje, geschreven in vraag en antwoord-vorm. Tal van onderwerpen worden onder de aandacht gebracht. Op welke manier mag de uitverkiezing in de prediking functioneren? Wat is een ontdekkende prediking? Hoe dient de prediking te zijn: appellerend of meer onderwijzend?

Ook wordt een aantal zaken op de goede plaats gezet. Een paar voorbeelden. "Er wordt wel eens te gemakkelijk over geloofsbeleving gesproken, terwijl het in werkelijkheid gaat om godsdienstige gevoelens. Dat is toch iets anders, wij mogen godsdienstigheid niet verwarren met geloof". Een terechte opmerking, waaruit blijkt dat de schrijver een antenne heeft voor veranderingen in de gereformeerde gezindte. Zo staan er wel meer heldere opmerkingen in dit boekje. Het zingen van gezangen bijvoorbeeld. "Mijn stelregel is:

we preken uit de Bijbel, we zingen uit de Bijbel". Nuchter. Nog zo'n nuttige opmerking: "Het luisteren naar vragen van de hoorders is wat anders dan preken wat zij relevant vinden. Sommige vragen vinden hoorders niet relevant, maar zijn wel degelijk van grote betekenis". Met andere woorden: geloofsleer is belangrijk.

Eén onderwerp vraagt bijzondere opmerkzaamheid, de zwakke plekken in de hedendaagse prediking. Vier punten kunnen bijdragen tot een minder duidelijke prediking. 1. Onduidelijk onderscheid tussen bekeerd en onbekeerd. 2. Moeilijk taalgebruik. 3. Te weinig aandacht voor het alledaagse leven. 4. Te veel spreken over en te weinig uit de beleving.

Ik licht één onderwerp eruit, het moeilijke taalgebruik. Nee, de schrijver wil nadrukkelijk niet zeggen dat de inhoud makkelijker moet. Zeker niet. Een bijbels-bevindelijke prediking is het beste medicijn tegen welke ziele-kwaal dan ook. Zo onderwijzend mogelijk. Zodat de prediking, al is het verstandelijk, tot verder doorspreken en nadenken prikkelt. Maar toch is er een punt waarin we (met alle respect voor de schrijver) hem niet kunnen en mogen volgen. Dat is het volgende. Met de Afscheiding zijn er allerlei termen in het kerkelijk leven in gebruik geraakt. Termen als Woord- en Persoonsopenbaring; ingeplant

worden en omhelzen van Christus. U kunt deze rij verder wel aanvullen. De auteur is tegen het gebruik van deze uitdrukkingen. Om twee redenen. Ze geven meer verwarring dan leiding en ze zijn niet in de Bijbel terug te vinden. Ik zal er niet uitgebreid op ingaan, maar ik wil wel kwijt dat beide argumenten niet geldig zijn. Verwarring kan alleen ontstaan als we geen ontdekkend licht ontvangen. En er zijn wel meer woorden niet terug te vinden in de Bijbel (zoals Drie-eenheid), terwijl de zaak zelf voluit schriftuurlijk is. Genoeg daarover. Door deze insteek dient het boekje met onderscheid gelezen te worden. Want deze vooronderstelling keert hier en daar tussen de regels terug.

In dit boek wordt u een heldere en rijp overdachte meningsvorming voorgelegd. Geschikt voor ambtsdragers die bepaalde opmerkingen een plaats kunnen geven. Het boekje is namelijk geschreven vanuit en voor de Nederlandse Hervormde kerk. Waarschijnlijk spreekt dit boekje ook onze meer kritische gemeenteleden aan. Al lezend komen ze argumenten tegen die nuttig zouden kunnen zijn om hen in het juiste evenwicht te houden. Onder voorbehoud aanbevolen dus.

Gouda,

J.J. Grandia.

Drs. A.P.B. van Meeteren, Het ruyschen als de Libanon. Paperback, geïllustreerd, 192 bladzijden. Prijs f 42,50. Dit boek is een uitgave van Antiquariaat-uitgeverij "Blassekyn" te Bleskensgraaf.

Drs. A.P.B. van Meeteren heeft dit boek geschreven, dat blijkens de ondertitel handelt over "De Nijkerkse beroeringen in Bleskensgraaf in 1752". En het is deze ondertitel, die al meteen een vraag oproept. Immers, hoe kun je nu schrijven over Nijkerkse beroeringen als het boek over een Alblasserwaards dorp gaat? Het antwoord op deze vraag is niet moeilijk; het begin vond in Nijkerk plaats. In het boek wordt de analogie uiteengezet die er tussen beide dorpen rond de tweede helft van de achttiende eeuw bestaat. Zelfs wordt een parallel getrokken met de Schotse opwekkingen. Dit boek is een herziene versie van een doctoraalscriptie, waarop de auteur in 1987 op 22-jarige leeftijd cum laude afstudeerde.

Wie enigszins thuis is in de vaderlandse kerkgeschiedenis, weet van de geestelijke opwekkingen in Nijkerk. Veel minder bekend is, dat er ook op andere plaatsen van zulke revivals sprake is, zoals in Werendam en in niet minder dan tien dorpen in de Alblasserwaard. Van Meeteren noemt ze en geeft een beschrijving van de gevolgen die deze opwekkingen teweeg brachten. Pennen werden geslepen, geschriften pro en contra vulden de uitstalkasten van de boekwinkels en het onderwerp ontbrak niet op de agenda van de classicale vergaderingen. In meer dan vijftig plaatsen in ons land kwamen tijdens kerkdiensten bij

mensen stuiptrekkingen voor, die gepaard gingen met een sterk zondebesef en een diepe indruk van het zonder God in de wereld te zijn.

Van Meeteren, geboren en getogen in Bleskensgraaf, schrijft met duidelijke affiniteit tot zijn geboortedorp. Dat blijkt ook uit de nogal wijldopige beschrijving daarvan, als inleiding op wat de titel biedt. Daarin komen overstromingen, veepest en opstootjes aan de orde tot en met de moord op de waard van een Hardinxvelds café en het gemiddelde boekenbezit van een Bleskensgraafs gezin. Vanaf blz. 83 krijgen we een beschrijving van de beroeringen. Daarin wordt tegemoet gekomen aan de in de kerkgeschiedenis geïnteresseerde lezer. Het is overigens nuttig, dat Van Meeteren de gebeurtenissen in een royale historische context plaatst. De schrijver geeft na een aantal voorbeelden van beroeringen ook oorzaken aan die mogelijk deze beroeringen ten gevolge hadden. Dat kan zowel de persoonlijke uitstraling zijn die sommige voorgangers op de kerkgangers hadden, alsook de mystieke sfeer waarin men zich bevond. Daarin stonden rampen vaak centraal als het ging om de kortstondigheid en de on-

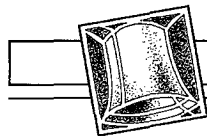
gewisheid van het aardse leven. Ook worden door consumptie van moederkoren, voorkomend in roggebrood, geestverruimende en visionaire verschijnselen gesignaleerd. Tenslotte merkt de schrijver op, bekeringsgeschiedenissen van inwoners van Bleskensgraaf en notulen van de plaatselijke kerkenraad uit die tijd node te missen. Ze zouden meer specifiek licht op de beroeringen hebben kunnen werpen.

We hebben met waardering kennis genomen van dit diepgravende boek. Wat meteen opvalt is de enorme belezenheid van de nog zo jeugdige schrijver. Het is een interessante studie die naar mijn mening nog iets aan diepte zou hebben gewonnen als er wat meer de nadruk zou zijn gelegd op de ook in deze beroeringen aanwezige werkingen van Gods Geest. Want hoewel de beroeringen met veel onheilige geestdrijverij gepaard gingen, kan dat Gods-werk in deze beroerten niet geheel worden ontkend.

De uitgever heeft een fraai product afgeleverd, dat zijn weg naar o.a. de kerkhistorici wel zal vinden. Deze wetenschappelijke studie vult een leemte op in de kerkgeschiedenis. Aanbevolen!

Gouda,

J. Mastenbroek.

KERKNIEUWS

AANGEPASTE KERKDIENTST TE MOERKAPELLE

D.V. zal er op zaterdag 1 juli in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Moerkapelle een aangepaste kerkdienst worden gehouden voor mensen met een verstandelijke handicap. In deze dienst hoopt voor te gaan ds. J.B. Zippro. Aanvang 15.00 uur. Ieder is deze middag hartelijk welkom.

KORT VERSLAG van de vergadering van de classis Tholen op donderdag 27 januari 2000 te Nieuwerkerk

Namens de roepende kerk van Oosterland wordt de vergadering geopend door ds. J. Karels, die verzoekt te zingen Ps. 74 : 2 en 19. Hierna wordt gelezen Habakuk 3 en gaat hij voor in gebed.

Ds. Karels memoreert het overlijden van de heer C. v.d. Sluis, die de gemeente van Middelharnis gedurende 12,5 jaar als koster heeft gediend. Hij wenst de achtergebleven weduwe sterkte en de ondersteuning des Heeren toe. Hierna spreekt hij enkele woorden n.a.v. Habakuk 3 : 2. De profeet zegt: "Heere, als ik Uw rede ge-

hoord heb, heb ik gevreesd". Ook ons land ligt onder de laaghangende oordelen Gods, waarover nog wel wordt gesproken, maar wie onzer loopt Hem als een stroom aan? Wordt de rede Gods nog verstaan? Is er nog een opmerken?, aldus ds. Karels. Dat de Heere onzer nog wilde gedenken en dat we, met een Habakuk om genade leerden smeken.

Na het voorlezen van de lastbrieven wordt het moderamen als volgt samengesteld: ds. A.M. den Boer, preses; oud. B. Both, scriba; ds. C. de Jongste en oud. G.C. Slingerland, assessoren en oud M. v.d. Berge, quaestor.

De notulen van de vergadering van 4 oktober 1999, worden, na een kleine wijziging, onder dankzegging, vastgesteld en getekend.

Naar de te houden vergadering van de P.S. Zuid worden afgevaardigd als primi: de predikanten A.M. den Boer, C. de Jongste en J. Karels, alsmede de ouderlingen M. v.d. Berge, B. Both, J.P. Geluk, J.A. Kardux en A.K. Versteeg. Secundi: de ouderlingen G.J. Koppelaar, J.W. Duvokot, M.J. Klippel, E.S.P. van Kranenburg, A. Jansen en G.D. Roeland.

Tot visitatoren in de "Thoolse" gemeenten worden aangewezen de drie classispredikanten met daaraan toegevoegd de ouderlingen M. v.d. Berge, B. Both en G.J. Koppelaar (of event. A.K. Versteeg).

Na de rondvraag en de verrekening der onkosten wordt als roepende kerk aangewezen de gemeente Ouddorp, die de classis zal samenroepen op D.V. maandag 18 september 2000 's avonds om 19.30 uur te Nieuwerkerk. Preses zal dan zijn ds. J. Karels.

Na een woord van dank aan de roepende kerk en de koster van Nieuwerkerk, merkt de preses op, dat wij moeilijke en zorgvolle tijden beleven. De wereldgelijkvormigheid neemt steeds groter vormen aan. De oefeningen des geloofs ontbreken veelal. De Heere verlene genadiglijk Zijn zegen over al onze arbeid.

Hierna sluit oud. G.C. Slingerland van de roepende kerk met dankgebed, nadat op zijn verzoek nog is gezongen Ps. 105 : 3.

B. Both, scriba classis Tholen.

VERSLAG bevestiging en intrede ds. T.M. van Dijk te Oosterend (Texel)

Met de door de consulent, ds. G.J. Baan van Lisse, opgegeven openingspsalm 89 : 6 begroette de Gereformeerde Gemeente van Oosterend woensdagmiddag 2 februari ds. T.M. van Dijk als herder en leraar. Zowel de bevestigings- als de intrededienst hadden plaats in de oude dorpskerk, die door de Hervormde kerkvoogdij belangeloos ter beschikking werd gesteld. Veel ambtsdragers uit de classis Amsterdam en van daarbuiten, alsmede een drietal predikanten, ds. C.A. van Dieren, ds. M. Karens en ds. M. Mondria woonden de diensten bij.

Ds. Baan benadrukte dat het gepredikte Woord, in welke omstandigheden ook, hetzij in een grote, hetzij in een kleine gemeente, niet ledig zal wederkeren. Dat mag een troost zijn voor hem die het werk hier aanvangt. De bevestiger wees erop hoe ook in de goddeloze wereldstad Korinthe een gemeente Gods bestond, rijk door genade, arm in zichzelf. Hij bediende het Woord uit 2 Korinthe 5 : 19 en 20 en stond stil bij het thema "verzoening met God". Ds. Baan sprak in de eerste plaats over de mogelijkheid van verzoening, vervolgens over de bediening der verzoening en tenslotte over de oproep tot verzoening.

Het woord verzoening wijst er op dat

wij van nature met God in oorlog staan en dat Zijn toorn op ons rust. Hij zou rechtvaardig zijn, als Hij ons van voor Zijn aangezicht wegdeed. Een mens kan voor Hem niet bestaan, tenzij hij door genade wedergeboren wordt. Dat moet de gemeente zonder aflaten aangezegd worden, aldus de bevestiger. Het is wreed om daarover te zwijgen. De apostel wijst er evenwel op dat er ook nog sprake is van de mogelijkheid van verzoening. Er is voor dorstigen levend water. Door 's Heeren welmenende nodigheden worden verloren zondaren op dat middel tot verzoening gewezen. Daardoor wil de Heere zondaren trekken uit de duisternis en met God verzoenen. Gemeente, u moet zich in alle getrouwheid onder die prediking neerzetten, aldus ds. Baan. En laat de te bevestigen predikant ook op dit eiland uitgaan; dwing ze in te komen; ga uit in de wegen en heggen; opdat Zijn huis vol worde. Paulus verzwijgt niet de val in Adam en het rechtvaardig oordeel, maar predikt ook Christus, de Gekruisigde, als het enige Middel. Zitten ze hier vanmiddag wie dat Woord zo hartelijk lief werd? Dan koestert u de begeerte Gods dienaar voortdurend in het gebed op te dragen. De Heere zendt Zijn profeten uit. Zo stuurt Hij ook vanmiddag Zijn dienaar naar Oosterend. U hoeft die boodschap, geliefde broeder, alleen maar na te stamelen, aldus de bevestiger. Sommigen zeggen: spreek ons van zachte dingen, anderen reizen dodelijk gerust naar de eeuwigheid. Ontzettend zal het zijn, als u lijdelijk en zorgeloos voortgaat en niet smeekt: Heere, bekeer mij, zoals Ge al Uw volk bekeert. Laat ook de jongens en meisjes veel vragen of de gekomen predikant het middel tot hun bekering mag zijn. Moge het zo zijn dat u als een Mefiboseth aan 's Konings tafel gedragen wordt.

De gemeente zong ds. Van Dijk die zijn "ja ik, van ganser harte" uitspraak na het lezen van het bevestigingsformulier Psalm 147 : 7 toe. In zijn persoonlijke toespraak wenst de bevestiger ook de predikantsvrouw sterkte toe in haar nieuwe woonplaats.

Ds. Van Dijk vertelde in de avonddienst hoe de Heere zijn hart had overgebogen om dit beroep aan te nemen. Dat Gods wegen hoger zijn dan onze wegen, wordt daarin bevestigd. De predikant deed intrede met de woorden uit Jesaja 40 : 6-8 en had als

thema: "Gods opdracht aan Zijn knechten". Hij stond in de eerste plaats stil bij "de stem die werd gehoord". Vervolgens bij "de vraag die daaruit voortvloeit". En tenslotte bij "de inhoud van het antwoord dat op de vraag wordt gegeven".

Gods knechten ontvangen de opdracht: "Gaaf dan henen, onderwijst al de volken...". Hij gaf "sommigen tot profeten, en sommigen tot evangelisten, en sommigen tot herders en leraars". Dat wordt vervuld tot op de huidige dag. Zij worden inwendig door de Heilige Geest en het Woord geroepen en uitwendig door de kerk die de dienaren des Woords ordent. Het bevel op te roepen komt tot alle ware knechten. Het zou ook kunnen worden vertaald door "predikt". Het gaat erom de volken aan te zeggen dat het de rechtvaardige wel zal gaan en de goddeloze kwalijk zal gaan.

"Wat zal ik roepen?" Gods knechten hebben voortdurend erkenning nodig van hun eigen onvermogen, aldus ds. Van Dijk, zodat zij de sterkte des Heeren komen in te roepen. Zij roepen niet slechts vanuit hun onvermogen, maar ook weleens zoals Samuël; "Spreek, Uw knecht hoort". Gemeente van Oosterend, ik hoop dat ook u maar mag roepen gelijk de apostel Paulus het zei tot de Thessalonicenzen:

"Voorts, broeders, bidt voor ons, opdat het Woord des Heeren zijn loop hebbe".

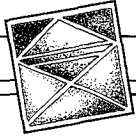
In dat Woord wil God Zich openbaren, aldus de predikant, in Zijn rechtvaardigheid, maar ook in Zijn barmhartigheid, in Christus Jezus, om Zijn volk te redden uit de macht van de duisternis en te brengen tot Zijn wonderbaar licht. De nieuwe predikant sprak uit dat het zijn hoogste vermaak zou zijn om de Middelaar in al Zijn graveerselen voor te stellen.

Nadat ds. Van Dijk allen die aan een goed verloop van de dag, in het bijzonder zijn bevestiger, ds. Baan, hadden meegewerkt hartelijk dank had gezegd en de hoop op goede verhoudingen binnen de gemeente had uitgesproken, voerde ouderling G.J. van Pijkeren uit Enkhuizen het woord namens de classis Amsterdam en de Particuliere Synode Noord-West. Ouderling J. van Kleeff, tot de komst van ds. Van Dijk preses van de kerkenraad, voerde het woord namens kerkenraad en gemeente. Hij riep ds. Van Dijk een hartelijk welkom toe, wees erop dat Texel een totaal andere omgeving

biedt dan Brabant en Zeeland en nam de diversiteit in schapenrassen op het eiland als voorbeeld. Zij zijn als schapen verdeeld over diverse weiden. Maar wij hopen dat u als onderherder ons mag leiden in de weiden van het Woord en een middel mag zijn om ons

te leren wat het is om het beeld van Gods Zoon gelijkvormig gemaakt te worden. Voordat de nieuwe predikant de zegen op de gemeente legde, zongen de aanwezigen hem Psalm 122 : 3 toe.

G. Roos.

BERICHTEN

GEMEENTE DIRKSLAND

Zaterdag 24 juni, D.V., samenzangavond in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente in Dirksland. Aanvang: 19.30 uur, kerk open 19.00 uur. Ds. Den Boer zal een meditatie verzorgen. Medewerking verleent het Dirkslands Mannenkoor. De opbrengst komt ten goede aan het bouwfonds van de nieuwe kerk.

Zaterdag 1 juli, D.V., de jaarlijkse rommelmarkt op het parkeerterrein rondom de kerk. Van 9.00 uur tot 15.30 uur. Mocht u voor deze rommelmarkt nog bruikbare spullen hebben, dan kunt u die afgeven bij de familie Struijk, Irenelaan 3 in Dirksland. Is het brengen voor u te bezwaarlijk, dan kunt u ook bellen naar 0187-601300, dan kunnen de spullen eventueel opgehaald worden.

ORGEL- EN SAMENZANG- AVOND MOORDRECHT

Op D.V. zaterdag 24 juni in de Nederlandse Hervormde Kerk te Moordrecht. Opening door ouderling C.A. Duihuizen. Aan deze avond werken mee het Gouds jongerenkoor Da Capo, het dubbelkwartet Magnificat. De samenzang wordt begeleid door Henry Adema. De toegang is gratis. Er wordt een collecte gehouden waarvan de opbrengst bestemd is voor de Financiële Orgelcommissie van de Gereformeerde Gemeente van Gouda. Aanvang 19.30 uur. Allen hartelijk welkom!

PSALMZANGAVOND IN DE BETH-EL KERK TE NOORDSCHESCHUT

D.V. zaterdag 24 juni 2000 zal er in de Beth-el kerk, Coevorderstraatweg 50 te Noordscheschut een psalmzangavond gehouden worden. Vanaf 19.00 uur bent u welkom. Om 19.30 uur zal ouderling R. van Reenen de avond openen.

Het Jongerenkoor Sjaloom, o.l.v. dhr. A. Loonstra zal verschillende psalmbewerkingen ten gehore brengen. De organist, Gerard Herbers, zal het koor en de samenzang begeleiden. Student A.A. Brugge zal de meditatie en de sluiting verzorgen.

In de pauze is er gelegenheid om boeken, e.d. te kopen. De opbrengst hiervan en de collecte die gehouden zal worden is bestemd voor de schulddelging van de kerk.

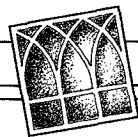
Iedereen is van harte welkom. De toegang is vrij.

ZANGAVOND ZWIJNDRECHT

Op D.V. zaterdag 24 juni 2000 zal er een zangavond gehouden worden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Zwijndrecht. Naast de eigen koren, gemengd koor "Canticum" en jeugdkoor "De kleine Lofstem", hopen het gemengd koor "Soli Deo Gloria" uit Ridderkerk en het jeugdkoor "Harpe Davids" uit Hendrik Ido Ambacht en het jongerenkoor "Cantilena" uit Werkendam hun medewerking te verlenen. De avond begint om 19.30 uur. Ouderling N. Teerds heeft deze avond de algehele leiding. De collecte, die gehouden zal worden, is bestemd voor de Stichting "OnderDak".

ZANGAVOND DORDRECHT

Op D.V. zaterdag 1 juli a.s. wordt er in de Grote Kerk van Dordrecht een zangavond gehouden ten behoeve van de stichting ELEOS. Medewerking wordt verleend door: Kinderkoren Hosanna uit Dordrecht en Harpe Davids uit Hardinxveld-Giessendam; Jongerenkoren Jubilate uit Dor-

PREDIKBEURTEN

ZONDAG 25 JUNI 2000

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Neele en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. de Pater; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. v/d Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Amsterdam-Noord 18.30 uur ds. Baan; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. Kleppe; Arnhem 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Berkenwoude 9.45 uur ds. Paul en 19.00 uur ds. L. Blok; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur ds. Bac; Boskoop 9.30 en 18.00 uur ds. van Gelder; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Vermeij; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. den Boer; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Dor-

drecht en Laudate Dominum uit Kapelle Biezeling; Gemengde Koren Vox Humana uit Dordrecht en Sursum Corda uit Gouda en de mannenkoren Tehillim uit Dordrecht en D.E.V. uit Werkendam.

Er wordt gecollecteerd voor de stichting ELEOS, een gereformeerde stichting voor geestelijke gezondheidszorg.

De leiding is in handen van ds. P. Mulder, die ook de meditatie hoopt te verzorgen. Aanvang 19.45 uur. De toegang is vrij. Programma's zijn verkrijgbaar voor f 1,00.

ZENDINGSWINKELTJE

TE OUDDORP

D.V. woensdag 28 juni 2000 hoopt het zendingswinkeltje haar zomerverkoping te houden in het Hervormd Verenigingsgebouw "Eben Haëzer", Preekhillaan te Ouddorp.

De openingstijden zijn van 's morgens 09.00 uur tot 's middags 17.00 uur. Allen hartelijk welkom.

A.J. Jansen-van Bremen.

MEDEDELING VAN HET DEPUTAATSCHAP VOOR STUDERENDEN

Het Deputaatschap voor Studerenden belegt D.V. 8 en 9 september a.s. een bijeenkomst in de Hogeschool De Driestar met als thema: "De Nadere Reformatie, een beweging nader bezien".

Spreekers zijn:

- op vrijdagavond ds. C.J. Meeuse, "De Nadere Reformatie beschouwd in relatie tot de Reformatie";

- op zaterdagmorgen ds. M. Golverdingen, "Teellinck en de levensheiliging".

Nadere mededelingen over aanmelding e.d. volgen t.z.t. in Daniël en in De Saambinder.

drecht 10.00 en 17.00 uur ds. P. Mulder; Elspeek 10.00 en 18.30 uur ds. Boogaard; Emmeloord 16.00 uur ds. Driessen; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur ds. Baaijens; Enter 9.30 en 15.00 uur dhr. Tuinier; Ermelo 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Genemuiden 9.30 uur (H.A.) en 15.30 uur ds. Melis; Goes 9.45 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. Golverdingen; Gouda 15.30 uur ds. van Gelder; 's-Gravenhage 10.00 uur leesdienst en 16.30 uur (openb. bel.) ds. Gunst (beide diensten in Zuid); 's-Gravenpolder 9.30 uur (H.A.) en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; Groningen 9.45 en 15.30 uur leesdienst; Haarlem 10.00 en 17.00 uur ds. F. Harinck; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Hendrik Ido Ambacht 10.00 uur (H.A.) en 16.30 uur ds. Silfhout; Hilversum 19.00 uur ds. Visscher; Hoogvliet 19.00 uur ds.

Schot; Katwijk aan Zee 10.00 en 17.00 uur ds. Mondria; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Clements; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. P. Blok; Krabbendijke 14.30 uur ds. Hofman; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur ds. Schot; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Baan; Meeuwen 9.30 uur (H.A.) en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Meliskerke 9.30 en 19.00 uur ds. Meeuse en 14.30 uur ds. Tanis; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. Tanis en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. J. Karels; Moerkapelle 9.30 uur (H.A.) en 18.30 uur ds. Zippro; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. van Krimpen; Nieuwdorp 9.30 uur (H.A.) en 18.30 uur ds. Moens en 14.00 uur (H.D.) ds. Meeuse; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Oosterend-Textel 10.00 uur (H.A.) en 16.00 uur ds. van Dijk; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. J. Karens; Oud-Beijerland 14.30 uur ds. van Krimpen; Oudemirdum 9.30 en 19.00 uur ds. Driessen; Oudewater 15.00 uur ds. van Dieren; Poortugaal 19.00 uur ds. F. Mulder; Rheden 19.00 uur ds. Sonneveld; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. van Aalst; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 17.00 uur ds. Mijnders; Rijssen-Noord 9.30 en 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-West 18.30 uur dhr. Tuinier; Rotterdam-Centrum 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Rotterdam-Zuid 10.00 en 15.30 uur ds. F. Mulder; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Scheveningen 17.00 uur ds. Paul; Sint Annaland 14.30 uur ds. de Jongste; Soest 19.00 uur ds. A.B. v/d Heiden; Spijkenisse 14.30 uur ds. P. Mulder; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. van Dieren; Terneuzen 10.00 en 15.00 uur ds. C. Harinck; Terwolde-De Vecht 14.30 uur ds. Schreuder; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. de Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Verweij; Uddel 10.00 uur ds. Mouw en 18.30 uur leesdienst; Urk 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. A.B. v/d Heiden; Veen 15.30 uur ds. de Pater; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur ds. Sonneveld; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Waarde 9.30 uur (H.A.) en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Wageningen 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Werkendam 10.00 uur (H.A.) en 18.00 uur ds. M. Karens; Woerden 10.00 uur (H.A.) en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. v/d Poel en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. van Ekeveld; Zoetermeer 15.30 uur ds. Zippro; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Zwolle 19.00 uur dhr. Brugge.

DINSDAG 27 JUNI 2000

Amsterdam-Noord 19.30 uur ds. van Aalst; Berkenwoude 19.30 uur ds. L. Blok; Delft 19.30 uur dhr. Tuinier; Elspeet

19.30 uur ds. Melis; Enter 19.30 uur ds. Schipper; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. Vermeij; Mijdrecht 19.30 uur ds. Mondria; Oostvoorne 19.30 uur dhr. Brugge; Oosterland 19.30 uur ds. Silfhout; Opperdoes 19.30 uur ds. van Krimpen; Ouddorp 19.30 uur ds. Beens; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. F. Mulder; Terwolde-De Vecht 19.30 uur ds. Zippro; Uddel 19.30 uur ds. Mouw (bijbellezing); Veen 19.30 uur ds. P. Mulder.

WOENSDAG 28 JUNI 2000

Boskoop 19.30 uur ds. Hogchem; Dinteloord 19.30 uur ds. Schot; Emmeloord 19.30 uur ds. v/d Net; Enkhuizen 19.30 uur ds. Melis; Gouda 15.00 uur ds. Baan (bevestiging ds. Clements) en 19.30 uur ds. Clements (intrededienst); Haarlem 19.30 uur ds. Visscher; Kampen 19.30 uur ds. van Krimpen; Nieuwdorp 19.30 uur ds. Sonneveld; Nieuwerter Aa 19.30 uur ds. L. Blok; Opheusden 19.30 uur (H.D.) ds. Beens; Oudewater 19.30 uur ds. Schreuder; Rheden 19.30 uur ds. F. Mulder; Zaandam 19.30 uur ds. Baan.

DONDERDAG 29 JUNI 2000

Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. Kleppe; Genemuiden 19.30 uur ds. Meeuse (zendingsdienst); 's-Gravenzande 19.45 uur ds. Visscher; Meeuwen 19.30 uur ds. Baan; Nieuwerkerk ZLD 19.30 uur ds. Beens; Poortugaal 19.30 uur ds. L. Blok; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30

uur ds. Verweij; Vlaardingen 19.30 uur ds. Bac.

VRIJDAG 30 JUNI 2000

Den Helder 19.30 uur ds. B. v/d Heiden.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN Alkmaar:

Evangelist L. Versteeg; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur. Kerkgebouw "t Wuiver 2-a", Oudorp NH, gem. Alkmaar.

Amsterdam:

Evangelist G. Baan; "Bij Simon de Looier", Looiersgracht 70; dienst iedere zondag om 10.30 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur. Kerkgebouw Prinsesselaan 6, Emmen.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur in de kerk van de Zevende Dags Adventisten, Eeskwerd 1.

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. v.d. Boogaart; Offenbachstraat 105-107; diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. Bijbelstudie: iedere woensdagavond om 20.00 uur.

ADVERTENTIES

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente van Rotterdam-Zuid, geeft met droefheid kennis van het overlijden van zijn oud-ambtsbroeder

WOUTER VIJFHUIZEN

in de leeftijd van 76 jaar.

Met grote getrouwheid en de liefde van zijn hart heeft hij gedurende 35 jaren in het ambt van ouderling mogen dienen.

De Heere trooste de achtergebleven weduwe, kinderen en kleinkinderen.

Openb. 14 : 13.

Namens de kerkenraad,
C. Bal, preses
W. Schumacher, scriba

Rotterdam, 10 juni 2000

Wij kregen bericht uit Amerika dat de Heere, na een periode van ziekte, uit dit moeite volle leven heeft weggenomen onze lieve broer, zwager en oom

JACOB MEEUWSE echtgenoot van Antionette Hofman

Dat de Heere, Netty en de kinderen en kleinkinderen sterkte en kracht wil geven en deze roepstem wil heiligen aan onze harten.

Jacob is de eerste van dit geslacht die gestorven is.

Kalamazoo: Gerard & Dena Meeuwse-Yzenbaard
Goes: Nellie Meeuwse
Oosterlabd: Mary & Tony Bolle-Meeuwse
Kalamazoo: Ton y & Lena Meeuwse-van 't Zelfde
Kalamazoo: Lara Meeuwse

ADVERTENTIES

Psalm 59 : 10, berijmd

Voor de vele blijken van medeleven tijdens de ziekte en overlijden van

LEN VAN WINGERDEN

zeggen wij u heel hartelijk dank.

Dat de Heere zelf moge toepassen: "En God doet dat opdat men vreze voor Zijn aangezicht", Pred. 3 : 14; een gedeelte uit de rouwpredikatie van ds. P. van Ruitenburg te Lynden op 6 juni 2000.

Lynden W.A.: Janie van Wingerden-Granas
Ashley - John - Amy

Seattle U.S.A.: Fam. Granas

Lynden W.A.: John van Wingerden
Barbara van Wingerden-Cauda

Blane W.A.: J. Michael van Wingerden
Kathleen van Wingerden-den Hoed

Blane W.A.: David van Wingerden
Annemiek van Wingerden-van Hoven

Chiliwack B.C. Can.: Barbara van de Weg-van Wingerden
Theo van de Weg

Chiliwack B.C. Can.: Amy de Vrij-van Wingerden
Peter de Vrij

Ferndale W.A.: Steef van Wingerden
Anita van Wingerden-den Boer

Blane W.A.: Bea Hofman-van Wingerden
Gerard Hofman

Lynden, juni 2000

MUZIEKAVOND

Zaterdag 24 juni 2000

In de Nederlandse Hervormde Kerk
te Moordrecht
Aanvang 19.30 uur.

Medewerkenden:

Jongerenkoor Da Capo
onder leiding van Leo R. Mauritz
Dubbelkwartet Magnificat
Instr. Ensemble Intermezzo

Begeleiding samenzang:
Henri Adema

Opening: dhr. C.A. Duihuizen

Toegang gratis, collecte t.b.v. de
Financiële Orgelcommissie van de
Ger. Gem. te Gouda.

Ruim gelegen 6 en 8 pers. bungalows (3
slaapk., wasmachine) en 4/6-pers stacaras-
vans (2 slaapk., douche). Bel voor de
folder: **Bungalowpark "De Verrassing",
Oosterend-Texel, tel. 0222 - 318391.**

Te huur in **Beekbergen**: Zomerh. tot 6
pers. Nog vrij 1-8 juli en na 19 aug. Tel.
055-5061717.

BEGRAFENISVERZORGING C. W. VADER

Tarweakker 23 - 4341 MD Arnhemuiden

Wij verzorgen geen crematies.

Tel. 0118-602500 - 0118-412760

BARNEVELDSE BEGRAFENISVERENIGING

Voor een eervolle, eenvoudige verzorging
van begrafenissen in Barneveld en om-
streken.

- geen CREMATIE
- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- opgave van lidmaatschap

J. de Groot b.g.g.: G. de Groot
Barnseweg 87 J.H.D. Vermeulenstraat 5
3771 RN 3774 JW
Barneveld Kootwijkerbroek
Tel.: 0342-490728 Tel.: 0342-441812

CHRISTUS, DIE ONZE HOPE IS

Dit is de titel van een boek dat eind april
2000 is verschenen. Dit boek bevat pre-
ken van predikanten die de laatste vijftig
jaar van de twintigste eeuw de
Gereformeerde Gemeente van
Dirksland gediend hebben. Elk van deze
gezanten van Christus heeft met de hem
geschonken gaven, de gemeente gewe-
zen op het heil dat uit genade te verkrij-
gen is. De titel van dit boek wijst naar dat
heil: *Christus, die onze Hope is*. De tien
preken zijn gehouden door ds. H. van
Gilst, ds. P. Blok, ds. A. Hoogerland, ds. J.
Koster en ds. A.M. den Boer.

**De opbrengst is t. b.v. de nieuw te
bouwen kerk van de Gereformeerde
Gemeente van Dirksland.**

Bestellingen kunnen gedaan worden
door per boek f 29,75 + f 5,- verzendkos-
ten over te maken op de rekening van de
Postbank 8521623 t.n.v. Prekenboek van
de Ger. Gem. van Dirksland, D. van
Zierikzeelaan 12, Dirksland. Er kunnen
ook boeken opgehaald worden bij:

J.A. Struijk A. van de Kamp
Irenelaan 3 Jachtlaan 5
3247 AG Dirksland 3772 RC Barneveld

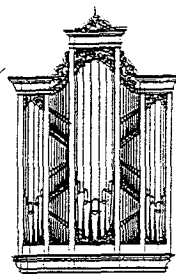
Tel. 0187 - 601300 Tel. 0342 - 412187

Collectebonnen machinaal tellen?

vraag demo en/of referentie

Den Hertog 0314-341381/0548-515415

Orgelmakerij
Boogaard

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSSEN
Telefoon 0548-512250
Telefax 0548-521637

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horssen bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

SHGO

STICHTING HULPVERLENING IN GEZINNEN

Uitgaande van de Ger. Gem. in Ned.

Voor betaalbare en verantwoorde hulp
in gezinnen waar uit de Statenvertaling wordt
gelezen en geen TV aanwezig is.

Rijksgediplomeerde KRAAMHULP:

tel. 033-2774 547 of 0346-264 595.

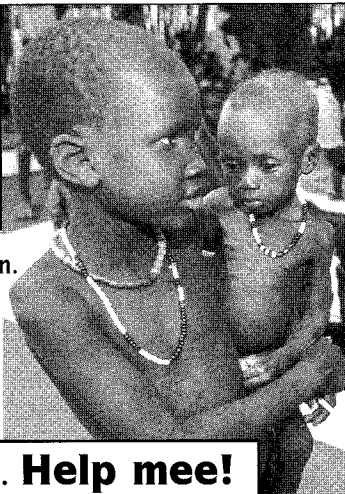
Dagelijks bereikbaar, laat u tijdig inschrijven.

GEZINS- BEJAARDEN EN ZIEKENHULP:
tel. 0166-652 605.

Inlichtingen iedere werkdag van 8.30-10.30 uur;
vrijdags ook van 19.00 - 20.00 uur.

Soedan droogt uit!

In de hoorn van Afrika wordt honger geleden. Langdurige droogte is er de oorzaak van. Het deputaatschap helpt in samenwerking met de Presbyteriaanse kerk in Soedan. Met voedsel, zaaigoed en gereedschap.

Soedan heeft dringend hulp nodig. **Help mee!**

Giro 307447 m.v.v. 'Soedan'

DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING IN BIJZONDERE NODEN DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Postbus 615 • 3440 AP Woerden
Tel.: 0348-489910 • Fax 0348-483721

begrafenisverzorging T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam en omstreken. Opbaar mogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling. Geen crematies. Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 460 05 09
Fax 010 - 435 79 12

Voor **kraamzorg** een goed begin

RST: kwaliteit in uw gezin

RST
Reformatische Stichting Thuiszorg
Raadhuisplein 45 - Postbus 154 - 3770 AD Barneveld
Telefoon (0342) 42 23 24

Voor een paar dagen of langer, gezelligheid en sfeer, **Pensioen 'De Peel'**, gelegen in de mooie Betuwe, waar het gewoon goed is.

Fam. Knuijvers, Boveneindsestraat 14, 4041 EJ Kesteren, tel. 0488-481687.

CANADA BEZOEKERS.

Wij hebben twee bej. woningen te huur in het bej. teh. van de Ger. Gem. te Norwich, Ont.
Inl. tel. 001-519-863-2574.

Boeder Scherpenzeel
Handelsonderneming

AMBTSKLEDING
Kostuums: ~ 2 en 3 delig zwart - grijs - e.a.
Preekjassen ~ Jacquets ~ Pantalons
Streppantalons ~ Overhemden ~ Stropdassen ~ Sokken ~ Overjassen
Hoeden ~ Schoenen

Showroom:
Nieuwstraat 87 3925 EE Scherpenzeel
Telefoon 033 - 2778068 - Fax. 033 - 2770561

Op afspraak - service aan huis

Stichting Bureau Kraam & Gezinshulp, omdat zorg meer is dan geholpen worden....

Wat bedoelen we met: de zorgverlener die voelt, wat u bedoelt?

Wij bieden u principieel verantwoorde Kraamzorg en Thuiszorg indien u niet verzekerd bent tegen ziektekosten, maar ook als u verantwoorde zorg op maat wenst. Kraamzorg en Thuiszorg waarbij u bepaalt hoe lang u geholpen wilt worden. Bij de BKG staat het gezin centraal en dat betekent meer dan standaard hulpverlening. Helpende handen zijn belangrijk, maar principieel verantwoorde zorg voor uzelf en uw gezin is de basis voor een goed herstel.

Onze verzorgenden zijn Rijksgediplomeerd en werken via bemiddeling van de Stichting BKG in gezinnen met een reformatisch kerkelijke achtergrond door geheel Nederland.

Neem voor vrijblijvende informatie eens contact op om de mogelijkheden te bespreken, wij zeggen niet snel "neen", (echter wel als er in uw gezin tv aanwezig is).

U kunt ons bereiken door contact op te nemen met:

Onze centrale inlichtingen en inschrijfftelefoon: 078-6815786. Bij voorkeur tijdens werkdagen tussen 14.00 uur en 17.00 uur. Lukt u dit niet spreekt u dan onze telefoonbeantwoorder in en wij nemen contact met u op.

Wij zenden u graag een BKG informatiepakket toe.

BKG, de zorgverlener die voelt, wat u bedoelt

KLASSIEKE ORGELS

Hoofddealer van **Johannus, Eminent, Ahlborn, Sweelinck, enz.**

Tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55
Genemuiden, Julianastraat 12
Krabbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Noord, Kapelstraat 1
Beesd, Veerweg 14

UNIEK IN PRIJS!

574-2703